

L.dz.

Warszawa, dnia 14 kwietnia 2026 r.

**Szanowny Pan
KG**

W odpowiedzi na Pana wniosek z dnia 19 lutego 2026 r. dotyczący wyjaśnienia problemu z zakresu zasad etyki i wykonywania zawodu, tj. przepisów art. 3 ust. 3 – 5 ustawy o radcach prawnych oraz art. 15 ust. 1 w zw. z art. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego:

- 1) Czy obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej przez aplikanta radcowskiego obejmuje informacje, które powziął on przed uzyskaniem statusu aplikanta?
- 2) Czy świadczenie przez daną osobę (zleceniobiorcę) szerokorozumianych usług prawnych, polegających m.in. na opiniowaniu i sporządzaniu umów, sporządzaniu opinii prawnych, dokonywaniu czynności prawnych i faktycznych na rzecz zleceniodawcy, prowadzenia w imieniu zleceniodawcy pozasądowych sporów, mieści się w katalogu czynności objętych pojęciem „udzielania pomocy prawnej”, o którym mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o radcach prawnych i/lub pojęciem „wykonywania czynności zawodowych”, o którym mowa w art. 15 ust. 1 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego?,

Komisja Etyki i Wykonywania Zawodu Krajowej Rady Radców Prawnych, mając na uwadze przedstawiony we wniosku stan faktyczny oraz uzasadnienie pytań, uznając co do zasady stanowisko własne Pana w sprawie za błędne, informuje, że:

- 1) Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej, o którym mowa w art. 3 ust. 3 – 5 w zw. z art. 33 ust. 5 ustawy o radcach prawnych wiąże i dotyczy także aplikanta radcowskiego.
- 2) Świadczenie przez daną osobę (zleceniobiorcę) szerokorozumianych usług prawnych, polegających m.in. na opiniowaniu i sporządzaniu umów, sporządzaniu opinii prawnych, dokonywaniu czynności prawnych i faktycznych na rzecz zleceniodawcy, prowadzenia w imieniu zleceniodawcy pozasądowych sporów, w zakresie w jakim nie jest działalnością wykonywaną przez radców prawnych czy aplikantów radcowskich, nie podlega ocenie pod kątem zgodności z przepisami ustawy o radcach prawnych, Kodeksu Etyki Radcy Prawnego czy Regulaminu Wykonywania Zawodu Radcy Prawnego. Ustawa

o radcach prawnych dotyczy radców prawnych i świadczenia przez nich pomocy prawnej oraz znajduje zastosowanie do aplikantów radcowskich w zakresie wynikającym z ustawy o radcach prawnych, w tym, w szczególności przepisów stosowanych na podstawie art. 33 ust. 5 ustawy o radcach prawnych. Działalność prawnicza wykonywana przez osoby nie będące radcami prawnymi ani aplikantami radcowskimi wobec braku podmiotu, którego ww. przepisy dotyczą nie podlega ocenie z uwzględnieniem ww. przepisów.

- 3) Obowiązek dochowania tajemnicy zawodowej obejmuje informacje, o których mowa w art. 15 ust. 1 – 3 KERP, udzielone radcy prawnemu, jak też aplikantowi radcowskiemu w związku z wykonywaniem przez nich czynności zawodowych (radca prawny) oraz czynności „zawodowych” aplikanckich (aplikant radcowski), które radca prawny lub aplikant radcowski powzięli w trakcie posiadania - odpowiednio - statusu radcy prawnego lub aplikanta radcowskiego. Nie obejmuje informacji, które aplikant powziął, zanim ten status uzyskał. Ustalenie zatem, że jakaś informacja objęta jest tajemnicą zawodową radcy prawnego lub aplikanta radcowskiego wymaga wystąpienia łącznie przesłanki podmiotowej (radca prawny/aplikant radcowski) i przedmiotowej (informacja ujawniana radcy prawnemu/aplikantowi radcowskiemu w związku z i w celu świadczenia przez nich pomocy prawnej). Informacja ujawniona ww. podmiotom objęta jest tajemnicą zawodową i jako taka, prawnie chroniona, pozostaje bezterminowo, mimo upływu czasu.
- 4) Przepisy art. 3 ust. 3 – 5 w zw. z art. 33 ust. 5 u.r.p. nie dają podstaw do twierdzenia, że tajemnicą zawodową objęte są informacje powzięte przez aplikanta radcowskiego przed uzyskaniem tego statusu.
- 5) Informacja nie uzyskuje statusu tajemnicy zawodowej przez to, że osoba która ją posiadała, po czasie w którym ją uzyskała, zmieniła status – poprzez uzyskanie statusu aplikanta radcowskiego, ale dlatego że mając określony status zawodowy (aplikancki) i wykonując czynności zawodowe (aplikanckie), osoba będąca aplikantem uzyskała dostęp do takich informacji, w celu świadczenia usług profesjonalnych; nie odwrotnie.

Wyjaśniając powyższe, Komisja wskazuje, co następuje:

1. Ocena zagadnienia będącego przedmiotem odpowiedzi Komisji została dokonana z uwzględnieniem:
  - a) ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 499), zwanej dalej „ustawą o radcach prawnych” lub „u.r.p.”,

- b) Kodeksu Etyki Radcy Prawnego (w brzmieniu stanowiącym załącznik do Uchwały nr 884/XI/2023 Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 7 lutego 2023 r. w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego Kodeksu Etyki Radcy Prawnego), zwanego dalej „Kodeks Etyki Radcy Prawnego” lub „Kodeks” lub „KERP”.
2. W ocenie Komisji, dla rozstrzygnięcia zagadnienia będącego przedmiotem niniejszego stanowiska znaczenie mają przepisy:
- a) **art. 3 ust. 3 u.r.p.**, zgodnie z którym, *„radca prawny jest obowiązany zachować w tajemnicy wszystko, o czym dowiedział się w związku z udzieleniem pomocy prawnej”*,
- b) **art. 3 ust. 4 u.r.p.**, zgodnie z którym, *„obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej nie może być ograniczony w czasie”*,
- c) **art. 3 ust. 5 u.r.p.**, zgodnie z którym, *„radca prawny nie może być zwolniony z obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej co do faktów, o których dowiedział się udzielając pomocy prawnej lub prowadząc sprawę”*,
- d) **art. 33 ust. 5 u.r.p.**, zgodnie z którym *„do aplikantów radcowskich oraz do postępowania o wpis na listę aplikantów radcowskich przepisy art. 3 ust. 3-5, art. 11, art. 12 ust. 1, art. 23, art. 24 ust. 1 pkt 1, 3-5, ust. 2a pkt 1 i ust. 2c oraz art. 31¹ stosuje się odpowiednio”*,
- e) **art. 1 KERP**, zgodnie z którym *„Postanowienia Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, zwanego dalej „Kodeksem”, stosuje się do radców prawnych oraz odpowiednio do aplikantów radcowskich, a także – w zakresie wskazanym w przepisach odrębnych – do prawników zagranicznych, świadczących w Rzeczypospolitej Polskiej pomoc prawną w zakresie odpowiadającym czynnościom zawodowym radcy prawnego.”*,
- f) **art. 9 KERP**, zgodnie z którym *„dochowanie tajemnicy zawodowej jest prawem i obowiązkiem radcy prawnego. Stanowi podstawę zaufania klienta i jest gwarancją praw i wolności”*.
- g) **art. 15 ust. 1 – 3 KERP**, zgodnie z którym, *„radca prawny jest obowiązany zachować w tajemnicy wszystkie informacje dotyczące klienta i jego spraw, ujawnione radcy prawnemu przez klienta bądź uzyskane w inny sposób w związku z wykonywaniem przez niego jakichkolwiek czynności zawodowych, niezależnie od źródła tych informacji oraz formy i sposobu ich utrwalenia (tajemnica zawodowa) (1),
Tajemnica zawodowa obejmuje również wszelkie tworzone przez radcę prawnego dokumenty oraz korespondencję radcy prawnego z klientem i osobami uczestniczącymi w prowadzeniu sprawy – powstałe dla celów związanych ze świadczeniem pomocy prawnej. (2)*

Tajemnicą zawodową objęte są także informacje ujawnione radcy prawnemu przed podjęciem przez niego czynności zawodowych, jeżeli z okoliczności sprawy wynika, że ujawnienie nastąpiło dla potrzeb świadczenia pomocy prawnej i uzasadnione było oczekiwaniem, że radca prawny będzie ją świadczył.(3) ”

- h) art. 17 KERP:** „*obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej nie może być ograniczony w czasie i istnieje również po zaprzestaniu wykonywania zawodu*”.

Uzasadnienie odpowiedzi Komisji w przedstawionej sprawie

1. Ustawa o radcach prawnych nie reguluje statusu zawodowego osób, które świadczą usługi prawnicze, a nie wykonują zawodu radcy prawnego lub nie posiadają statusu aplikanta radcowskiego.
2. Fakt, że na rynku usług prawniczych, usługi z zakresu działalności prawniczej – nie zastrzeżone w przepisach do wyłącznej kompetencji radcy prawnego (lub innych zawodów regulowanych) - świadczą też inne osoby nie wykonujące zawodów zaufania publicznego ani nie aplikujące do uzyskania prawa do jego wykonywania, a skutkuje to tym, że nie wiąże tych osób tajemnica zawodowa radcy prawnego (aplikanta radcowskiego).
3. Tajemnica zawodowa, o której mowa w art. 3 ust. 3-5 u.r.p., stosowana także na mocy art. 33 ust. 5 u.r.p. do aplikanta radcowskiego, stanowi fundament zaufania klienta do radcy prawnego (aplikanta radcowskiego) i gwarancję jego praw i wolności. Tajemnica zawodowa w oparciu o ww. przepisy pozostaje obowiązkiem radcy prawnego i aplikanta radcowskiego.
4. Tajemnica zawodowa stanowi jeden z fundamentalnych obowiązków ustawowych i etycznych radcy prawnego i aplikanta radcowskiego. Ustanowiona jest przede wszystkim w celu ochrony praw klienta.
5. Zgodnie z przepisem art. 9 KERP, dochowanie tajemnicy zawodowej jest prawem i obowiązkiem radcy prawnego oraz aplikanta radcowskiego (art. 9 KERP stosowany odpowiednio w zw. z art. 1 KERP), stanowi też podstawę zaufania klienta i jest gwarancją praw i wolności.
6. Zarówno radcowie prawni, jak i aplikanci radcowscy podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej za postępowanie sprzeczne z prawem, zasadami etyki lub godnością zawodu, bądź za naruszenie swoich obowiązków zawodowych (art. 64 ust. 1 u.r.p.).
7. Wskazany przez Pana przepis art. 15 KERP stanowi, że *radca prawny jest obowiązany zachować w tajemnicy wszystkie informacje dotyczące klienta i jego spraw, ujawnione radcy prawnemu przez klienta bądź uzyskane w inny sposób w związku z wykonywaniem przez niego jakichkolwiek czynności*

zawodowych, niezależnie od źródła tych informacji oraz formy i sposobu ich utrwalenia (tajemnica zawodowa).

8. Tajemnica zawodowa radcy prawnego ma swój zakres podmiotowy, przedmiotowy i czasowy (temporalny). Przepis art. 15 KERP dotyczy zakresu przedmiotowego, przepis art. 17 KERP dotyczy zakresu temporalnego. Podmiotowe uregulowanie tajemnicy zawodowej nie wymaga odrębnego uregulowania, gdyż nie budzi żadnych kontrowersji (*tak A. Machnikowska, P. Skuczyński w Kodeks Etyki Radcy Prawnego; Komentarz pod red. W. Chróścika, Warszawa 2025, s. 177*).
9. Postanowienia zawarte w art. 15 KERP precyzując ustawową treść tajemnicy zawodowej radcy prawnego wynikającą z art. 3 ust. 3 u.r.p. dookreślają jej zakres przedmiotowy. Zakres przedmiotowy tajemnicy, inaczej ujmując, źródła tej tajemnicy, obejmują wszystkie informacje „dotyczące klienta i jego spraw, ujawnione radcy prawnemu przez klienta bądź uzyskane w inny sposób w związku z wykonywaniem przez niego jakichkolwiek czynności zawodowych, niezależnie od źródła tych informacji oraz formy i sposobu ich utrwalenia (tajemnica zawodowa)”. Tajemnica obejmuje informacje ujawnione radcy prawnemu, ale i przez niego wytworzone w toku czynności zawodowych. Odpowiednio zatem (art. 15 KERP w zw. z art. 1 KERP), tajemnica obejmuje informacje ujawnione aplikantowi radcowskiemu ale i przez niego wytworzone w toku czynności, lecz nie „zawodowych” gdyż te charakteryzują czynności podejmowane przez radcę prawnego w ramach wykonywania zawodu, lecz czynności „zawodowych” aplikanta radcowskiego, czyli czynności podejmowanych w ramach i w związku z posiadanym przez niego statusem aplikanta radcowskiego.
10. Z tej przyczyny, nie można twierdzić, że przepis art. 15 ust. 1 KERP zalicza do informacji objętych tajemnicą zawodową, te informacje, które udzielone zostały osobie niebędącej radcą prawnym ani niebędącą aplikantem radcowskim. W ocenie Komisji jest to jasne i oczywiste i z tej przyczyny, że przepisy KERP nie znajdują do takich osób zastosowania. Prawną podstawą stosowania KERP przez radcę prawnego jest przepis art. 3 ust. 2 u.r.p. U źródeł obowiązków w tym zakresie jest ślubowanie składane po wpisie na listę radców prawnych, stanowiące przesłankę powstania prawa wykonywania zawodu radcy prawnego (art. 23 w zw. z art. 27 u.r.p.). Dla aplikantów radcowskich podstawa taka wynika z przepisu art. 27 u.r.p. w zw. z art. 31 (2) ust. 3 u.r.p. Dostrzec przy tym należy, że postępowanie sprzeczne z prawem, zasadami etyki lub godnością zawodu bądź stanowiące naruszenie obowiązków zawodowych stanowi podstawę odpowiedzialności dyscyplinarnej radcy prawnego/aplikanta radcowskiego (art. 64 ust. 1 u.r.p.).

11. Zakres czasowy obowiązywania tajemnicy zawodowej wskazuje w uzupełnieniu przepisu art. 3 ust. 4 u.r.p., art. 17 KERP. Etyczny obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej spoczywa na radcach prawnych, a przez art. 1 KERP, dotyczy też aplikantów radcowskich. Tak określony podmiotowy zakres tajemnicy nie budzi wątpliwości. Nie dotyczy osób niemieszczących się w tym zakresie.
12. W ocenie Komisji, dwa komponenty dla ustalenia, że informacja objęta jest tajemnicą muszą wystąpić łącznie. Parafrazując – biorca informacji musi być zobowiązany do zachowania jej w poufności, która to powinność wynika z jego statusu zawodowego / aplikanckiego. W dacie pozyskiwania informacji, jej biorca musi ją identyfikować jako prawnie chronioną tajemnicę zawodową, zaś od strony udzielającego tej informacji, musi istnieć pewność, że osoba której informacja jest przekazywana, ma obowiązek zachowania jej w tajemnicy.
13. Komisja wskazuje, że nie znajduje oparcia w przepisie art. 3 ust. 3 – 5 u.r.p. ani w art. 9, 15, 17 KERP pogląd, że uzyskanie statusu zawodowego/ aplikanckiego przez osobę, która w dacie pozyskiwania informacji, takiego statusu nie miała, skutkuje objęciem tych uzyskanych uprzednio informacji, tajemnicą zawodową wynikającą z art. 3 ust. 3-5 u.r.p., także w zw. z art. 33 ust. 5 u.r.p.
14. Jedynym normatywnym rozszerzeniem przedmiotowym informacji, które są objęte tajemnicą zawodową, jest rozszerzenie na te informacje, które zostały ujawnione radcy prawnemu przed podjęciem przez niego czynności zawodowych, jeżeli z okoliczności sprawy wynika, że ujawnienie nastąpiło dla potrzeb świadczenia pomocy prawnej i uzasadnione było oczekiwaniem, że radca prawny będzie ją świadczył. Nawet jednak w takiej sytuacji klient, który ujawnia informacje, ujawnia je radcy prawnemu (osobie, która ma taki status zawodowy) i wprowadzie ujawnienie to nie następuje w związku z wykonywaniem przez radcę prawnego czynności zawodowych, ale towarzyszy temu ujawnieniu informacji przez klienta uzasadnione oczekiwanie, że radca prawny będzie taką pomoc prawną świadczył.
15. Powyższe znajdzie zastosowanie także dla ujawnienia informacji aplikantowi radcowskiemu przez klienta, zanim jeszcze aplikant podejmie aktywność i czynności pozostające w związku z jego statusem aplikanta. Nie sposób jednak rozciągnąć tego na okres, następujący przed uzyskaniem przez osobę, statusu aplikanta, gdyż nie wynika to ani z art. 3 ust. 3 – 5 w zw. z art. 33 ust. 5 u.r.p., ani z przepisów KERP.
16. Temporalny wymiar tajemnicy zawodowej radcy prawnego określa art. 3 ust. 4 u.r.p. wskazując, że obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej nie może być ograniczony w czasie, co przepisy KERP doprecyzowują w art. 17 wskazaniem, że obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej nie może być ograniczony

w czasie i istnieje także po zaprzestaniu wykonywania zawodu. Zapewnia to trwałość tajemnicy. Dotyczy także aplikantów, którzy nie zostali radcami prawnymi i oczywiście tych, którzy uzyskali tytuł zawodowy radcy prawnego.

17. Ponieważ, ustawodawca wskazał wyraźnie czego – tj. jakiego zakresu przedmiotowego i jakich osób dotyczy tajemnica zawodowa - „radca prawny jest obowiązany zachować w tajemnicy wszystko, o czym dowiedział się w związku z udzielaniem pomocy prawnej”, to dotyczy to udzielania pomocy prawnej jako radca prawny, gdyż podmiotowo tylko takich osób dotyczy.

18. Analogicznie jest w przypadku aplikantów. Znaczenie art. 3 ust. 3 u.r.p. jest takie, że tajemnica wymaga istnienia statusu aplikanta i uzyskania informacji przez osobę legitymującą się takim statusem, powziętych w związku z udzielaniem pomocy prawnej w tym charakterze (art. 33 ust. 5 u.r.p.).

Komisja Etyki i Wykonywania Zawodu Krajowej Rady Radców Prawnych w składzie:

r.pr. dr Katarzyna Palka-Bartoszek (przewodnicząca) (opracowanie)

r.pr. Jolanta Czepe

r.pr. Andrzej Kadzik

r.pr. Agata Gutowska,

r.pr. Karolina Pukańska-Dura

r.pr. Rafał Rybnik

r.pr. Grzegorz Wyszogrodzki

r.pr. Jacek Zieleziński

Przewodnicząca

*Komisji Etyki i Wykonywania Zawodu
Krajowej Rady Radców Prawnych*

r.pr. dr Katarzyna Palka - Bartoszek